

KONCEPCE
environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty Kraje Vysočina
pro období 2018 - 2025

Listopad 2017

Obsah:

1. Vize a cílový stav	str. 3
2. Shrnutí stávajícího stavu EVVO a EP	str. 4 - 6
3. SWOT analýza oblasti EVVO v Kraji Vysočina	str. 7 - 8
4. Prioritní oblasti EVVO Kraje Vysočina	str. 9 - 14
4.1 Oblast školství	
4.2 Oblast životního prostředí	
4.3 Oblast regionálního rozvoje	
5. Přehled použitých zkratek	str. 15

1. Vize a cílový stav

Vize

Obyvatelé kraje mají kladný vztah k místu, kde žijí, mají znalosti o životním prostředí a docenují význam přírody i její různorodost. Jednají ve prospěch udržitelného rozvoje, chrání životní prostředí Vysočiny jako společnou hodnotu, propojují znalosti ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem a zapojují se do rozhodování i do řešení problémů v oblasti životního prostředí.

Cílový stav

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) **jsou považovány za významnou součást vzdělání** dětí, mládeže i dospělé populace a **jsou nezbytnou součástí** pro další osobní a profesní růst.

V Kraji Vysočina funguje **otevřený systém EVVO** založený na vzájemné spolupráci veřejné správy, neziskového a podnikatelského sektoru. Obyvatelé a všechny subjekty mají **přístup k informacím** o životním prostředí kraje.

Veřejná správa, mikroregiony, svazky obcí a místní akční skupiny **zahrnují EVVO do svých rozvojových dokumentů** v oblasti životního prostředí a oblastech souvisejících.

Systém EVVO je na krajské úrovni koordinován, podporován a pravidelně vyhodnocován.

2. Shrnutí stávajícího stavu EVVO a EP

V oblasti EVVO působí pestrá škála aktérů: obce, města, NNO dobrovolnické a profesionální, církve, podnikatelský sektor a roste význam škol jako komunitních center zvláště na malých obcích.

Spolupráce neziskových organizací v oblasti ŽP a EVVO probíhá v rámci **Koordinačního uskupení NNO Vysočiny** (KOUS) v sekci životní prostředí, a jsou realizována pravidelná setkání realizátorů EVVO z řad NNO, veřejných i podnikatelských subjektů. Český svaz ochránců přírody je nevládní organizací s největším počtem základních organizací a členů v kraji.

Ekologické/environmentální poradenství pro veřejnost zaměřené obecně na spotřebitelství a „domácí“ ekologii je v kraji málo rozvinuto. V kraji působí specializované poradenské organizace, např. Energetická agentura Vysočiny a Zemědělská a ekologická regionální agentura Náměšť nad Oslavou. Oblast poradenství na úrovni kraje není koordinována.

Vzdělávání, výchova a osvěta podle složek ŽP - výběr aktivit na úrovni kraje:

- **Odpady:** Dlouholetá je spolupráce kraje a společnosti EKO-KOM a.s., v oblasti třídění a recyklace obalových odpadů (soutěž obcí „My třídíme nejlépe“, komunikační kampaň pro veřejnost); k ní se přidává ASEKOL a.s. a ELEKTROWIN a.s. v oblasti zpětného odběru elektrozařízení a ECOBAT v oblasti zpětného odběru baterií. Významnou část osvěty v této oblasti zajišťují města a obce a také svozové firmy.
- **Ochrana přírody a krajiny:** Rozsáhlá je činnost Správy CHKO Žďárské vrchy, která je zaměřena zejména na obyvatele a návštěvníky této oblasti a Stanice Pavlov o.p.s.. Seminář o managementu přírodně cenných území pro veřejnou správu a odbornou veřejnost pořádal ZO ČSOP Kněžice poprvé v roce 2008.
- **Energie:** Realizovány desítky projektů na úspory energie veřejných budov z Operačního programu Životní prostředí. Poradenskou a vzdělávací roli zde plní zejména Energetická agentura Vysočiny.
- **Ovzduší, Doprava:** Informační systém kvality ovzduší Vysočiny (mobilní monitoring ovzduší v Kraji Vysočina nad rámec celostátní sítě 2012 – 2017 a 2018 – 2023); kotlíkové dotace, putovní výstavy Prachové částice a Změna klimatu. Vyhodnocování kvality ovzduší v Jihlavě (společný projekt Kraje Vysočina a města Jihlavy).
- **Lesnictví, zemědělství, vodní hospodářství:** Projekt Sítě informačních center byl zaměřen na agro-envi programy (viz výše). V oblasti vodního hospodářství jsou aktivní Vodovody a kanalizace, svazek obcí se sídlem v Třebíči, který realizuje programy v úpravě vody Heraltice, ČOV Třebíč a vodojemu v Třebíči. Environmentální vzdělávání v oblasti lesního hospodářství je v kraji zastoupeno hlavně v rámci lesní pedagogiky, ovšem aktivita lesních pedagogů je nedostačující, výjimku tvoří pouze Lesy České republiky, s.p. a Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR.

V podnikatelském sektoru je oblast poradenství v oblasti ŽP především pokryta nabídkou komerčních poradenských a konzultačních služeb. Od roku 2007 jsou udělovány značky „**Vysočina – regionální produkt**“ regionálním výrobkům (jediným kritériem je výroba šetrná k životnímu prostředí). V oblasti zemědělství pak probíhá osvěta a poradenství

v oblasti výrobků z produkce ekologického zemědělství a při zavádění agro-environmentálních opatření.

V oblasti vzdělávání v rámci kraje probíhají **dva síťové projekty**. Do sítě „Zdravá škola“ je zapojeno 12 MŠ a 39 ZŠ (z toho 6 MŠ sloučených se ZŠ), do projektu „Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy (MRKEV)“ je zapojeno na 80 ZŠ a 14 MŠ v kraji. Metodická podpora spočívá v konzultacích, zasílání metodických materiálů a časopisu pro ekogramotnost Bedrník.

Ekologické výukové programy pro školy připravují ve svých organizacích realizátoři ekologické výchovy. Mezi nejvýznamnější patří Chaloupky o.p.s. (pracoviště Kněžice a Velké Meziříčí), Středisko ekologické výchovy Mravenec, ZOO Jihlava, záchranná Stanice Pavlov o.p.s. a CHKO Žďárské vrchy. Kolektivní systémy pro sběr obalů, vysloužilých elektrospotřebičů nebo odpadářské svozové společnosti realizují programy s prohlídkou provozu nebo zajíždí do konkrétních škol (Recyklohraní, Tonda Obal). Ročně jsou v těchto zařízeních připraveny programy v rozsahu minimálně 600 programů pro 12.000 dětí a žáků.

Školní ekologické projekty: v rámci kraje jsou školy zapojovány do mezinárodního projektu Ekoškola (13 ZŠ) a začíná se rozbíhat celorepublikový projekt Škola pro trvale udržitelný život. V rámci škol probíhají v kraji další jednorázové projekty.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO není příliš rozvinuto. Chaloupky o.p.s. připravují semináře v Kněžicích a ve Velkém Meziříčí. Jednou ročně proběhne krajská **konference o EVVO**, která je určena k výměně zkušeností a vzdělávání školních koordinátorů EVVO. Pro Pedagogické centrum Vysočina a Národní institut pro další vzdělávání, pracoviště Jihlava, je EVVO okrajovým tématem.

V oblasti **zájmového vzdělávání** jsou na EVVO zaměřeny Mladí ochránci přírody Českého svazu ochránců přírody (7 útvarů na Vysočině). Řada kroužků působí také na školách, o kterých ale neexistuje přehled na úrovni kraje. Střediska volného času nabízejí přírodovědné kroužky jen okrajově. V oblasti EVVO probíhají dvě krajské soutěže Ekologická olympiáda pro žáky SŠ a Zlatý list pro žáky ZŠ.

V rámci škol (základních a středních) je významným impulsem **průřezové téma „Environmentální vzdělávání“**, které školy zařazují do svých školních vzdělávacích programů, bohužel v nestejně úrovni a intenzitě. **Specializační studium pro školní koordinátory EVVO**, které je v rozsahu 250 hodin, dle náležitostí Vyhlášky 317/2005 Sb., je možné spolufinancovat z dotace kraje. Toto studium není využíváno ve větší míře především z důvodu časové i finanční náročnosti.

Příležitostí je **využití školních zahrad pro EVVO**. Může to být nejbližší „příroda“ využitelná pro vzdělávání a výchovu. Zahrada je nenahraditelným místem pro základy pěstitelství a chovatelství (zemědělská osvěta). V kraji se nachází více než 100 certifikovaných přírodních zahrad, pravidelně se v červnu koná Víkend otevřených zahrad a Kraj Vysočina je v ČR v počtu certifikovaných zahrad na prvním místě mezi kraji.

Zdravý kraj Vysočina:

Projekt Zdravého kraje zahrnuje principy dokumentů OSN Agenda 21 a Zdraví 21/Zdraví 2020. Dle oficiální Databáze MA21 (www.MA21.cz) je z Kraje Vysočina do místní Agendy 21 zapojeno 32 obcí, MAS a mikroregionů v kategorii Zájemci a 14 obcí, MAS a mikroregionů v kategorii D až B. Do realizace MA21 je na území kraje zapojeno jako „Ostatní“ také 16 NNO.

Významnou podporou jsou Zásady zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování podpory na akce a projekty v rámci místní Agendy 21 a Zdraví 2020.

Krajský úřad Kraje Vysočina

V rámci svého Akčního plánu má zařazen cíl zaměřený do oblasti životního prostředí - šetrný provoz (základ pro zelené úřadování). Tento přístup může být využit pro přenos zkušeností na další městské úřady a veřejné instituce.

Zapojení krajských úředníků do sběrových akcí např. v roce 2017 akce Dobrý skutek za notebook (za vybrané mobily, notebooky a příslušenství mezi úředníky věnoval provozovatel zpětného odběru elektra 4 nové notebooky pro okresní včelařské spolky).

Spolufinancováním projektů obcí, měst, škol, neziskových organizací v oblasti EVVO z grantového programu Životní prostředí Fondu Vysočiny byly realizovány desítky vzdělávacích a informačních akcí v oblastech lesní pedagogika, příroda, přírodní zahrady, nakládání s odpady, kvalita ovzduší a úspory energií.

Přenos a výměna zkušeností a informací - EVVO je součástí systému dalšího vzdělávání zástupců samospráv obcí, pracovníků veřejné správy, samostatné vzdělávací akce se zaměřením na EVVO jsou realizovány např. krajská konference EVVO pro školní koordinátory a pracovníky obecních úřadů pověřených obcí s agendou EVVO nebo prostřednictvím exkurzí zástupců samospráv obcí a pracovníky úřadů s rozšířenou působností do zařízení pro nakládání s odpady.

Na základě stávajícího stavu byla zpracována SWOT analýza.

3. SWOT analýza oblasti EVVO v Kraji Vysočina

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<p>1. Poměrně dobře fungující systém - v kraji působí řada zkušených profesionálních organizací a realizuje se široké spektrum dobrovolných aktivit (NNO, veřejná zpráva a další aktéři)</p> <p>2. Zakotvení EVVO v rozvojových dokumentech kraje (Krajská koncepce EVVO, Krajský akční plán rozvoje vzdělávání, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy)</p> <p>3. Realizace projektů a podpora místní Agendy 21 (Projekt Zdravý kraj a MA21, Zdravé město, Školy podporující zdraví)</p> <p>4. Realizace aktivit a projektů v oblasti EVVO ve školách a školských zařízeních.</p> <p>5. Finanční a metodická podpora EVVO z krajského a obecních rozpočtů</p> <p>6. Zlepšující se personální i materiální podmínky pro EVVO (mj. zvyšující se počet ustanovených školních koordinátorů EVVO, certifikované přírodní zahrady)</p> <p>7. Rozvoj environmentálního poradenství</p> <p>8. Pravidelné setkávání školních koordinátorů EVVO a realizátorů EVVO s výměnou zkušeností</p> <p>9. Růst rozsahu činnosti a aktivit EVVO a EP (včetně nabídky vzdělávání) pro nejrůznější subjekty</p> <p>10. Rozvoj ekologicky šetrné turistiky (venkovská turistika, agroturistika)</p>	<p>1. Značné rozdíly úrovně a intenzity ekologické výchovy ve školách a nedostatečné vymezení pozice koordinátora EVVO na školách</p> <p>2. I přes zvyšující se počet stále nedostatečné množství školních koordinátorů a ostatních aktérů EVVO (organizační překážky na straně škol, které brání zvyšování kvalifikace, účasti na seminářích apod.)</p> <p>3. Nerovnoměrné pokrytí kraje středisky EVVO a EP</p> <p>4. Nízká úroveň komunikace a spolupráce aktérů EVVO (duplicita i chybějící nástroje)</p> <p>5. Nedostatečná evaluace EVVO a EP programů/organizací</p> <p>6. Nízké využití nejbližšího okolí obce pro vzdělávání o přírodě a krajině</p> <p>7. Nízká míra zapojení malých obcí do EVVO a Místní agendy 21</p> <p>8. Nedostatečné administrativní kapacity aktérů EVVO pro přípravu a realizaci projektů (nízká kvalita některých projektů)</p> <p>9. Malé akademické zázemí a odliv VŠ vzdělaných odborníků mimo kraj (zůstávají v místě, kde vystudovali)</p> <p>10. Nedostatečná prezentace smyslu a významu EVVO a EP směrem k veřejnosti a zástupcům samospráv, způsobující nízkou úroveň zapojení se do řešení env. problémů a otázek v místě</p>

SWOT analýza: EVVO v Kraji Vysočina

Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Růst potřebnosti a naléhavosti základních společných hodnot a norem, jichž je EVVO (spolu)nositelem a (spolu)předkladatelem, příklon veřejnosti ke kvalitě života 2. Poptávka po zdravém životním stylu a ekologicky šetrných technologiích, výrobcích a potravinách 3. Růst zájmu veřejnosti o informace z oblastí ŽP 4. Rozšiřující se nabídka ekonomických a legislativních nástrojů na podporu technologií a opatření šetrných k ŽP 5. Rozšiřující se prostor pro ovlivňování projevů společenské (environmentální) odpovědnosti firem 6. Existence možností financování projektů EVVO z EU fondů a národních dotačních zdrojů 7. Zvýšení možností mezinárodní a mezikrajské spolupráce s partnerskými subjekty a regiony 8. Provázanost s národními dokumenty (Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR 2010 – 2030, Státní program EVVO a EP na léta 2016 – 2025, aj.) 9. Rostoucí počet organizací v kraji, které se zapojují do osvětových kampaní (Den Země, Evropský týden udržitelného rozvoje, Mezinárodní den biologické rozmanitosti, Světový den vody, Evropský týden mobility apod.) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zjednodušený pohled na EVVO a NNO-ŽP, vnímání EVVO jako aktivismus v negativním smyslu slova 2. Zvyšování administrativní zátěže – problém zejména pro dobrovolnické NNO-ŽP 3. Existence vlivných reklamních kampaní orientované na spotřebu a působení klamavé reklamy (zneužití značek „eko“, výrobky nejsou často env. šetrné) 4. Nedocnění ekologické výchovy jako základního prostředku pro rozumné fungování lidské společnosti a jako součást osobního rozvoje (školství zaměřené na „prakticky“ využitelné kompetence – cizí jazyk, IT) 5. Nízká úroveň financování školství (přímých i nepřímých výdajů), konkurence škol 6. Posuzování kvality vzdělávání podle úspěšnosti v přijímacím řízení namísto snahy o harmonický rozvoj žáků a studentů 7. Zavedení přísných bezpečnostních pravidel, která prakticky znemožňují vzdělávání v přírodě 8. Nedostatečné povědomí o přístupech k mimoprodukčním funkcím lesnictví a zemědělství

4. Prioritní oblasti EVVO Kraje Vysočina

Strategické cíle, dílčí cíle a opatření byly formulovány v návaznosti na klíčové hodnoty obsažené ve Vizi, slabé stránky a příležitosti ve SWOT analýze, Státní program EVVO a EP na léta 2016 – 2025, Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Kraje Vysočina, koncepční materiály životního prostředí a zemědělství i koncepční materiály regionálního rozvoje Program zdraví 2020 pro Kraj Vysočina a Zásady zastupitelstva kraje pro poskytování dotací na podporu naplňování a propagace principů Místní agentury 21 a Zdraví 2020.

Konkrétní aktivity k naplnění cílů budou definovány ve tříletých akčních plánech. Na akční plán pro období 2018 – 2020 budou navazovat další tříleté akční plány s konkrétními opatřeními pro naplnění cílů koncepce EVVO. Na ověřování a vyhodnocování naplňování koncepce se bude podílet pracovní tým zástupců OŽPZ ve spolupráci se zástupci OŠMS, ORR. Dopad provedených opatření může být ověřen průzkumem veřejného mínění.

4.1 Oblast školství

Strategický cíl 1
Kvalitní systém ekologické výchovy/vzdělávání k udržitelnému rozvoji na školách
Dílčí cíl 1-1 Zkvalitnění materiálně-technického zázemí škol (a školských zařízení) pro realizaci EVVO
Návaznost na Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Kraje Vysočina Obecný cíl B 2.5, Dílčí cíl B 2.5.1
❖ Příprava a realizace projektů zaměřených na budování infrastruktury (stavby, stavební úpravy stávající infrastruktury a pořízení vybavení) škol a školských zařízení (přírodní učebny, školní a přírodní zahrady, laboratoře, apod.) za účelem zvýšení kvality vzdělávání
❖ Příprava a realizace projektů zaměřených na zavádění nových metod do výuky, (např. badatelsky orientovaná výuka, aktivizační metody výuky) včetně pořízení potřebných učebních pomůcek
❖ Zpracování vzdělávacích materiálů se zaměřením na přírodu regionu, utváření krajiny a stav životního prostředí na podporu vztahu k místu a jejich distribuce do škol
❖ Zpracování metodického materiálu - doporučení zaměřená na ekologicky šetrný provoz škol a školských zařízení
❖ Zvyšování počtu škol a školských zařízení, které vyhodnocují svůj provoz ve vztahu k životnímu prostředí (úspory vody, energií, předcházení plýtvání potravinami, předcházení vzniku odpadů, třídění odpadů)
Indikátory:
<ul style="list-style-type: none">
• počet projektů podpořených z dotačních titulů kraje a z jiných dotačních titulů
• přehled vydaných výukových materiálů,
• metodický materiál s doporučeními, zaměřenými na ekologicky šetrný provoz škol a školských zařízení

Dílčí cíl 1-2 Zvyšovat počet školních koordinátorů EVVO
Návaznost na Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Kraje Vysočina Obecný cíl B 2.5, Dílčí cíl B 2.5.2
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podpora realizace vzdělávání k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy v rozsahu 250 hodin (dle Vyhl. MŠMT č. 317/2005 Sb., § 9, odst. 1, písm. d) ❖ Další vzdělávání školních koordinátorů EVVO ❖ Výměna zkušeností mezi školními koordinátory EVVO o přípravě školních dokumentů, které se EVVO týkají ❖ Zařazení údajů o školních koordinátorech EVVO do Výroční zprávy o stavu školství a rozvoji vzdělávací soustavy
Indikátory: <ul style="list-style-type: none"> • počet školních koordinátorů EVVO s osvědčením o specializačním studiu (dle vyhl. č. 317/2005 Sb.) • počet školních koordinátorů EVVO v kraji
Dílčí cíl 1- 3 Rozšiřovat síť škol v Kraji Vysočina se zájmem o EVVO
Návaznost na Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Kraje Vysočina Obecný cíl B 2.5, Dílčí cíl B 2.5.3 a Program Zdraví 2020 pro Kraj Vysočina
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Finanční podpora projektů v oblasti EVVO ❖ Realizace a propagace krajských soutěží pro děti a mládež zaměřené na EVVO ❖ Každoroční krajská konference o rozvoji a výměně zkušeností z oblasti EVVO ve školství ❖ Přehled aktivizačních nástrojů pro EVVO, využitelných školami (výukové programy, tematické učební pomůcky, vybavení, pozvánky na akce apod.) ❖ Přehled lektorů a poskytovatelů EVVO ❖ Podpora realizace projektů spolupráce s jinými školami, NNO, podn. subjekty, obcí v rámci kraje i mimo kraj ❖ Hodnocení škol v oblasti EVVO: příprava kritérií za účasti škol, OŠMS a dalších partnerů, ocenění nejlepších škol (zdravá škola, ekoškola, apod.) ❖ Metodická a informační podpora pro školy v rámci sítě EVVO ❖ Zapojení škol do tematických osvětových akcí ❖ Vzdělávání zástupců škol a školských zařízení zaměřené na přípravu projektových žádostí s problematikou EVVO a o finančních zdrojích pro EVVO
Indikátory: <ul style="list-style-type: none"> • počet podpořených vzdělávacích projektů škol z dotací kraje • realizace každoroční krajské konference EVVO + počet účastníků • zpracovaný přehled aktivizačních nástrojů v oblasti EVVO • zpracovaný přehled lektorů a poskytovatelů EVVO • přehled krajských soutěží zaměřených na EVVO se seznamem vítězů • počet škol zapojených do Čisté Vysočiny/Klimatour/projektů ORR
Dílčí cíl 1- 4 Modernizace systému vzdělávání EVVO ve školách
Návaznost na Státní program EVVO a EP
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozvoj schopnosti žáků problémy řešit – podpora rozvoje vlastní iniciativy žáků a prostor pro ověření výsledků vlastních rozhodnutí žáků ❖ Více učit o místních env. problémech v návaznosti na globální problémy ❖ Vztah k místu podporovat výukou mimo učebny i školní a přírodní zahrady

❖ Využívání školních a přírodních zahrad i pro výuku jiných předmětů a aktivní odpočinek dětí
❖ Přiblížit školám možnosti výuku v přírodě (přehled a metodika postupu u jednotlivých hygienických a bezpečnostních bariér)
Indikátor:
• Metodický materiál OŠMS/OŽPZ

Strategický cíl 2
Podpora neformálního vzdělávání dětí a mládeže v oblasti EVVO/udržitelného rozvoje
Dílčí cíl 2-1 Zapojení dětí a mládeže do neformálního vzdělávání v oblasti EVVO
Návaznost na Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Kraje Vysočina Obecný cíl B 2.5, Dílčí cíl B 2.5.5
❖ Podpora propagace tematických osvětových akcí, zejména na místní úrovni
❖ Finanční podpora tematických kroužků a táborů
❖ Vzdělávání vedoucích zájmových oddílů a kroužků specializovaných na EVVO a ochranu životního prostředí
Indikátory:
• počet podpořených projektů financovaných krajem a z jiných dotačních titulů
• pozvánky a prezenční listiny z tematických seminářů pro vedoucí zájmových oddílů a kroužků (počet podpořených, vzdělaných osob v této oblasti)

4.2 Oblast životního prostředí

Strategický cíl 3
Rozvíjet ekologické povědomí u široké veřejnosti
Dílčí cíl 3-1 Informovat o aktuálním stavu životního prostředí
Návaznost na strategické materiály OŽPZ, Státní program EVVO a EP
❖ Každoroční zpráva o stavu ŽP v kraji (Cenia)
❖ Vyhodnocení Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina za předchozí rok
❖ Monitoring kvality ovzduší (projekt měření prostřednictvím mobilních stanic)
❖ Správa a aktualizace krajských informačních portálů o ŽP
Indikátory:
• Zveřejněná Zpráva o stavu ŽP v kraji
• Zveřejněné vyhodnocení POH kraje
• Správa krajského portálu Ovzduší Vysočiny
• Krajské portály o ŽP
Dílčí cíl 3 – 2 Podpora a realizace osvětových akcí a materiálů pro širokou veřejnost
Návaznost na strategické materiály OŽPZ, Státní program EVVO a EP, Agenda 2030 (Cíle udržitelného rozvoje)
❖ Vzdělávací akce o udržitelném hospodaření v zemědělství a lesnictví
❖ Podpora projektů realizátorů EVVO
❖ Spolupráce s kolektivními systémy a dalšími partnery, realizace společných aktivit
❖ Propagace šetrných postupů, služeb a výrobků mezi spotřebiteli i uživateli služeb (ekologicky šetrné výrobky, regionální produkt, produkty ekologického zemědělství,

ekoagroturistika, apod.)
Indikátory:
<ul style="list-style-type: none"> • Počet zrealizovaných akcí krajem • Počet podpořených projektů z krajského rozpočtu • Počet uzavřených smluv o spolupráci s kolektivními systémy • Zveřejněné tiskové zprávy/články
Dílčí cíl 3 – 3 Rozšiřovat nabídku a prostor pro zapojení veřejnosti do péče o životní prostředí, zejména s důrazem na místní ŽP
Návaznost na Agenda 2030 (Cíle udržitelného rozvoje)
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Koordinace a propagace dobrovolnických akcí na pomoc přírodě (pro širokou veřejnost). ❖ Prezentace a oceňování dobrovolnictví jako odpovědného jednání ve prospěch ŽP na Vysočině
Indikátory:
<ul style="list-style-type: none"> • Přehled zrealizovaných aktivit krajem

Strategický cíl 4
Spolupráce s realizátory EVVO a poskytovateli env poradenství
DC 4- 1 Zvyšování kvality poskytovatelů služeb EVVO a EP
Návaznost na strategické materiály OŽPZ, Státní program EVVO a EP
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Databáze realizátorů EVVO na krajském portálu EVVO ❖ Vzdělávání realizátorů EVVO ❖ Organizace pravidelných setkání realizátorů EVVO a poskytovatelů EP ❖ Podpora projektů realizátorů EVVO ❖ Další vzdělávání o přípravě projektových žádostí a o zdrojích pro EVVO ❖ Certifikace environmentálních poradenských služeb pro veřejnost ❖ Podpora Koordinačního uskupení NNO Kraje Vysočina (KOUS), sekce ŽP
Indikátory
<ul style="list-style-type: none"> • Zveřejněná databáze • Počet zrealizovaných vzdělávacích akcí krajem • Počet podpořených projektů realizátorů EVVO a poskytovatelů EP z krajského rozpočtu • Přehled certifikací

Strategický cíl 5
Ochrana životního prostředí Vysočiny jako společné hodnoty (přírodního dědictví)
Dílčí cíl 5 – 1 Podpora a propagace přírodního dědictví kraje
Návaznost na strategické materiály OŽPZ, Státní program EVVO a EP
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Projekty zaměřené na péči o zvláště chráněná území/druhy, evropsky významné lokality, významné krajinné prvky, návštěvnickou infrastrukturu apod
Indikátor
<ul style="list-style-type: none"> • Počet podpořených projektů kraje
Dílčí cíl 5 – 2 Zvýšení povědomí široké veřejnosti o přírodním dědictví kraje
Návaznost na strategické materiály OŽPZ, Státní program EVVO a EP
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tvorba a propagace informačních a osvětových materiálů

Indikátor
<ul style="list-style-type: none"> Počet a přehled vydaných informačních a osvětových materiálů krajem

Strategický cíl 6
Spolupráce s veřejnou správou
Dílčí cíl 6 – 1 Vzdělávání k udržitelnému rozvoji zástupců samospráv i pracovníků úřadů
Návaznost na strategické materiály ORR a OŽPZ
❖ Specializované vzdělávání z různých oblastí ŽP
❖ Semináře/konference pro sdílení a výměnu zkušeností odborníků a expertů z různých oblastí ŽP
❖ Metodické porady
❖ Veřejná správa zahrnuje do svých rozvojových dokumentů principy udržitelného rozvoje
Indikátory:
<ul style="list-style-type: none"> Počet vzdělávacích akcí pořádaných krajem, prezenční listiny Počet tematických metodických porad pořádaných odbory KÚ
Dílčí cíl 6 – 2 Podpora mezinárodní a mezikrajské spolupráce s partnerskými subjekty a regiony
Návaznost na smlouvy kraje o partnerství a spolupráci
❖ Semináře/konference pro sdílení a výměnu zkušeností odborníků a expertů z různých oblastí ŽP
❖ Pracovní skupiny ŽP v krajích a partnerských regionech
Indikátory:
<ul style="list-style-type: none"> Počet vzdělávacích akcí pořádaných krajem/s účastí zástupců kraje, prezenční listiny Počet metodických porad pořádaných krajem/s účastí zástupců kraje
Dílčí cíl 6 – 3 Zvyšovat počet veřejných institucí, které vyhodnocují svůj provoz ve vztahu k životnímu prostředí
Návaznost na strategické materiály OŽPZ, Státní program EVVO a EP
❖ Provoz Krajského úřadu Kraje Vysočina jako modelového provozu, který sleduje dopad své činnosti na ŽP.
❖ Regionální ocenění úřadů a institucí veřejné správy s provozem šetrným k ŽP
❖ Poradenská a konzultační činnost pro úřady a veřejné instituce v otázkách "zeleného" úřadování.
Indikátory:
<ul style="list-style-type: none"> Přehled opatření pro vyhodnocování provozu ve vztahu k ŽP (typy zeleného úřadování) Přehled oceněných úřadů a institucí

4.3 Oblast regionálního rozvoje

Strategický cíl 7
Zvyšovat zapojení obcí, mikroregionů do místní Agendy 21 a Zdraví 2020
Dílčí cíl 7-1 Zapojení obcí, mikroregionů do místní Agendy 21
Návaznost na strategické materiály ORR - Zásady Zastupitelstva pro poskytování dotací na podporu naplňování a propagace principů Místní agendy 21
❖ Podpora projektů dle Zásad Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací na podporu naplňování a propagace principů místní Agendy 21 a Zdraví 2020
❖ Konference, výměna zkušeností o MA21 v kraji.
❖ Vzdělávání obcí, NNO i podnikatelské veřejnosti o principech MA21 a o možnostech jejich zapojení.
❖ Vzdělávání a metodická pomoc pro aktéry se zpracováním projektů na podporu MA21.
❖ Veřejné fórum kraje ve dvouletých intervalech
❖ Vzdělávání obcí, NNO a podnikatelské veřejnosti o Cílech udržitelného rozvoje (Agenda 2030)
Indikátory: <ul style="list-style-type: none">
• Počet podpořených projektů ze zásad ZK
• Počet vzdělávacích akcí pořádaných krajem
• TOP 10 problémů z krajského fóra
Dílčí cíl 7- 2 Zapojení obcí, mikroregionů do Zdraví 2020
Návaznost na strategické materiály ORR:
Program Zdraví 2020 pro Kraj Vysočina na období 2016 – 2020
❖ Podpora projektů žadatelů
❖ Vzdělávání a metodická pomoc
❖ Konference, výměna zkušeností
Indikátory: <ul style="list-style-type: none">
• Počet podpořených projektů z krajských dotací
• Počet vzdělávacích akcí pořádaných krajem, prezenční listina

5. Seznam použitých zkratk

ČSOP – Český svaz ochránců přírody
ČOV – čistírna odpadních vod
EVVO – environmentální vzdělávání výchova a osvěta
EP – environmentální poradenství
CHKO – chráněná krajinná oblast
KOUS – Koordinační uskupení neziskových organizací v Kraji Vysočina
MA21 – místní Agenda 21
MAS – místní akční skupiny
MěÚ – městský úřad
MRKEV - Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MŠ – mateřská škola
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NNO – nestátní neziskové organizace
PRK - Program rozvoje kraje
ORR – odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu Kraje Vysočina
OŠMS – odbor školství mládeže a sportu Krajského úřadu Kraje Vysočina
OŽPZ – odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Kraje Vysočina
SEV - středisko ekologické/environmentální výchovy
SŠ – střední škola
VUR - vzdělávání k udržitelnému rozvoji
ZO – základní organizace
ZOO – zoologická zahrada
ZŠ – základní škola
ŽP – životní prostředí